

รายงานผลการตรวจสอบที่ ๖ /๒๕๕๘

เรื่อง สิทธิชุมชน กรณีกล่าวอ้างว่าโรงฆ่าสัตว์เทศบาลเมืองปล่อยน้ำเสีย และกรณีเทศบาลเมืองขยาย ถนนรुक้าคลองสาธารณะ

ผู้ร้องได้ร้องเรียนต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตามคำร้องที่ ๔๔๐/๒๕๕๗ ว่า โรงฆ่าสัตว์ของเทศบาลเมือง ป. ได้ปล่อยน้ำเสียลงสู่คลองสาธารณะประโยชน์ ทำให้ประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณดังกล่าวได้รับความเดือดร้อน และส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ ยังได้มีการขยายถนนรูก้าคลองสาธารณะประโยชน์ดังกล่าวโดยไม่ได้ขออนุญาตจากสำนักงานเจ้าท่าฯ ผู้ร้องจึงร้องเรียนเพื่อขอให้ตรวจสอบ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้ตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้ว เห็นว่า กรณีกล่าวอ้างว่าเทศบาลเมือง ป. สร้างถนนรูก้าคลองสาธารณะ พบว่าได้มีการนำคดีขึ้นสู่ศาลแล้ว ๒ กรณี ข้อพิพาทในประเด็นนี้จึงเป็นประเด็นเดียวกันกับเรื่องที่มีการฟ้องร้องเป็นคดีอยู่ในศาล คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจึงไม่อาจที่จะใช้อำนาจตรวจสอบและเสนอมาตรการการแก้ไขในเรื่องดังกล่าวได้ ตามนัยมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒

กรณีกล่าวอ้างว่าโรงฆ่าสัตว์ของเทศบาลเมือง ป. ปล่อยน้ำเสียลงสู่คลองสาธารณะประโยชน์ เห็นว่า โรงฆ่าสัตว์ของเทศบาลเมือง ป. ไม่มีระบบบำบัดน้ำเสียที่อยู่ภายในบริเวณโรงฆ่าสัตว์ ซึ่งไม่เป็นไปตามมาตรฐานโรงฆ่าสัตว์และข้อกำหนดของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ประกอบกับเกิดข้อบกพร่องของท่อน้ำทิ้งจึงทำให้มีเศษชิ้นเนื้อหรือสิ่งปฏิกูลไหลหลุดลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ ซึ่งเทศบาลเมือง ป. ได้ชี้แจงด้วยวาจาแล้วว่า ได้ทำการซ่อมแซมจุดบกพร่องดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว พร้อมทั้งได้จัดทำแผนการแก้ไขปัญหาในระหว่างที่รอการสร้างบ่อบำบัดน้ำเสียในงบประมาณ ๒๕๕๘ โดยได้จัดให้มีรถดูดสิ่งปฏิกูลเพื่อขนถ่ายไปที่บ่อบำบัดน้ำเสียรวมวันละ ๓ เที่ยว รวมทั้งจะดำเนินการลอกท่อน้ำทิ้งเพื่อแก้ไขปัญหาน้ำคั่งท่อ ซึ่งอาจเป็นสาเหตุของกลิ่นเหม็นที่สร้างความเดือดร้อนรำคาญแก่ชุมชน ดังนั้น เมื่อเทศบาลเมือง ป. ได้แจ้งว่าได้แก้ไขปัญหาคัดลอกและมีการจัดการน้ำทิ้งในระหว่างที่ยังไม่มีบ่อบำบัดน้ำเสีย รวมทั้งมีการจัดสรรงบประมาณในปี ๒๕๕๘ เพื่อสร้างบ่อบำบัดน้ำเสียในโรงฆ่าสัตว์ของเทศบาลเมือง ป. แล้ว ในขั้นนี้ จึงขอความร่วมมือไปยังผู้ว่าราชการจังหวัด และสำนักงานปศุสัตว์อำเภอเมือง เพื่อควบคุมดูแลการดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องและมาตรฐานที่หน่วยงานต่างๆ ได้วางหลักไว้ และมอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติติดตามผลการดำเนินการ

อย่างไรก็ตาม ปัญหาเหตุเดือดร้อนรำคาญจากโรงฆ่าสัตว์นั้น ถือว่าเป็นประเด็นปัญหาสาธารณะที่ควรได้รับการควบคุมดูแลในภาพรวม ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการเกี่ยวกับการประกอบกิจการโรงฆ่าสัตว์ทั้งที่หน่วยงานภาครัฐดำเนินการ และที่เอกชนดำเนินการเองให้เป็นไปตามมาตรฐานทางวิชาการและกฎหมายกำหนด โดยเฉพาะในประเด็นที่อาจสร้างเหตุเดือดร้อนรำคาญให้แก่ชุมชนหรืออาจสร้างผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม จึงมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายไปยังสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย กรมการปกครอง

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรมปศุสัตว์ กรมควบคุมมลพิษ กรมเจ้าท่า กรมโรงงานอุตสาหกรรม กรมอนามัย และจังหวัดต่างๆ เพื่อพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑. บังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องให้เกิดผลในทางปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม หากพิจารณาแล้วเห็นว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายใด กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ ข้อบัญญัติ หรือเทศบัญญัติใด มีความล้าสมัย ไม่สอดคล้องกับภาวะการณ์ปัจจุบัน อันเป็นการสมควรที่จะต้องปรับปรุงหรือแก้ไขเพิ่มเติมแล้ว สมควรอย่างยิ่งที่จะต้องพิจารณาดำเนินการไปโดยไม่ชักช้า

๒. จัดทำมาตรฐานโรงฆ่าสัตว์ พร้อมทั้งมีตัวอย่างโรงฆ่าสัตว์นาร่องที่มีระบบการบริหารจัดการที่สมบูรณ์ ไม่ว่าจะเป็นการดำเนินการให้เป็นไปตามกรอบของกฎหมายที่เกี่ยวข้องทั้งหมด โดยเฉพาะพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ พระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๕ พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ พระราชบัญญัติการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ พร้อมทั้งกฎกระทรวง และข้อแนะนำที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การดำเนินการ การควบคุมดูแล และการบังคับใช้กฎหมาย เป็นไปอย่างมีมาตรฐาน ไม่ก่อให้เกิดมลภาวะเป็นพิษทางด้านกลิ่น น้ำเสีย สุขภาวะและกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของประชาชนและชุมชน

๓. การดำเนินการในเรื่องมาตรฐานโรงฆ่าสัตว์ สมควรที่จะได้มีการรับฟังความเห็นของประชาชนและชุมชนที่อาจได้รับผลกระทบต่อการบริหารจัดการโรงฆ่าสัตว์แต่ละแห่ง โดยภาครัฐเองต้องเข้าไปจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการกำกับดูแลตลอดจนประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าไปดูแลแก้ไขปัญหา

๔. สำหรับโรงฆ่าสัตว์ของเทศบาลเมือง ป. ให้พิจารณาเร่งรัดการดำเนินการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนรำคาญ และผลกระทบทางด้านกลิ่น ด้านสุขภาวะ ของประชาชนและชุมชน ตลอดจนแก้ไขปัญหาที่เกิเกิดขึ้น การดำเนินการก่อสร้างบ่อบำบัดน้ำเสียตามมาตรฐานโรงฆ่าสัตว์โดยเร็ว โดยพิจารณาให้เป็นไปตามกรอบของกฎหมาย ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่เกี่ยวข้อง และให้ความสำคัญกับการดำเนินการในเรื่องนี้เพื่อเป็นตัวอย่างนาร่องตามมาตรฐานโรงฆ่าสัตว์ และในระหว่างนี้หรือในระหว่างดำเนินการก่อสร้างบ่อบำบัดน้ำเสียเทศบาลเมือง ป. สมควรแก้ไขปัญหาข้อบกพร่องที่มีอยู่ให้สำเร็จลุล่วงตามที่ได้หาหรือเรื่องนี้ไว้ในที่ประชุมคณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนและกลั่นกรองรายงานผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน และสำหรับโรงฆ่าสัตว์โรงใหม่ของเทศบาลเมืองที่ก่อสร้างขึ้นใหม่ภายในบริเวณโรงฆ่าสัตว์เดิมที่ยังไม่ได้เปิดดำเนินการสมควรที่จะได้พิจารณาในกรอบการแก้ไขปัญหาให้ยุติ เพื่อมิให้เกิดผลกระทบเพิ่มขึ้นไปอีกโดยปราศจากการดูแลและไม่เป็นไปตามกฎหมายและมาตรฐานที่กำหนด โดยขอทราบผลการดำเนินการในส่วน of เทศบาลเมือง ป.ต่อแนวทางการแก้ไขปัญหาพร้อมกันภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับรายงาน